

Učenje na lakši način

NOVE TENDENCIJE U ELEKTRONSKOM OBRAZOVANJU I KOD NAS

KROZ ISTORIJU, ljudski rod je neprekidno iznalazio nove načine za prenošenje sakupljenog znanja. Najstariji pristup jeste usmeno predavanje. Istraživanja govore da procenat usvojenih informacija posle takvog predavanja, ma kako kvalitetno ono bilo, nije veći od deset procenata. Ukoliko se koriste pomoćna sredstva, poput slika, filmova i animacija, procenat raste na približno 30 procenata. Međutim, ukoliko se drugi način kombinuje s grupnim učenjem, koje omogućava neposredan međusobni kontakt između učenika, procenat usvajanja informacija raste na značajnih 75 procenata, što umnogome poboljšava efikasnost nastave.

Razvoj računara i telekomunikacionih tehnologija omogućio je da se učenje u grupi podigne na novi nivo. Danas više nije neophodno da polaznici borave u istoj prostoriji, ne moraju biti ni u istom gradu, državi, čak i kontinentu. Zahvaljujući Internetu, moguće je napraviti virtuelnu učionicu u kojoj će nova znanja zajedno sticati polaznici međusobno udaljeni hiljadama kilometara. Budući da se kao didaktičko sredstvo prvenstveno koristi računar, ovaj vid obrazovanja najčešće se naziva elektronsko učenje (e-learning).

Mnoge kompanije su u taj mogućnosti videle dobru priliku za zaradu, te su razvile komercijalne pakete za elektronsku edukaciju (Learning Content Management System, LCMS). Najpoznatiji pri-

mer je verovatno Blackboard, za čije je uvođenje engleski York University nedavno platio milion i četiristo hiljada funti! Ipak, nisu svi paketi za LCMS tako skupi. Štaviše, postoje i potpuno besplatni, ali oni zbog toga nisu lošiji – imaju čak i brojne prednosti.

Web aplikacija Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) nastala je kao deo doktorske

DR MILOŠ BAJČETIĆ s timom demonstratora.

disertacije Martina Dagimejsa, koji je shvatio da dotadašnji sistemi za elektronsko učenje nisu bili dovoljno fleksibilni, pa je pokrenuo razvoj novog. Prvu stabilnu verziju ponudio je korisnicima sredinom 2002. godine, a i danas radi na usavršavanju svog paketa. Pošto je reč o projektu otvorenog koda, korišćenje paketa je besplatno, a svaki korisnik može da mu doprinese dodatnim modulima, koje će potom ponuditi drugima na upotrebu.

Od ove godine, sistem za elektronsko obrazovanje Moodle prvi put se primenjuje i kod nas. Na Institutu za histologiju i embriologiju „Aleksandar Đ. Kostić“, koji se nalazi u sklopu

Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, pod vodstvom dr Miloša Bajčetića pokrenut je projekat iz oblasti medicinske edukacije Reticulum 2005. U projekat su uključena 132 studenta prve i druge godine fakulteta, od kojih je njih 52 u drugom semestru imalo tzv. hibridni oblik nastave (kombinacija klasične i elektronske edukacije). Učesnici u projektu su pre početka mrežnog kursa podeljeni u grupe, a svaka grupa je dobila svog demonstratora, koji u

ovom slučaju imaju i dodatnu ulogu moderatora. Studenti su nastavu pratili putem Web lokacije <http://moodle.med.bg.ac.yu>, na kojoj su svake nedelje mogli da pronađu novu lekciju u vidu prezentacije. Ovaj pristup ima nekoliko krupnih prednosti, jer studenti mogu lekcijama da pristupe kad god im odgovara, a mogu ih pregledati i više puta ako treba. Svaka lekcija je praćena i odgovarajućim testom znanja i on se može rešavati neograničen broj puta.

Ipak, najveća prednost učenja u grupama jeste mogućnost diskusije o novostečenim znanjima. Grupe su u sistemu za elektronsko obrazovanje organizovane po principu foru-

ma. Za svaku lekciju je otvoren zaseban forum, a studenti temu mogu razmatrati međusobno, s moderatorima i s rukovodiocem projekta. Nije izostavljena ni mogućnost konsultacija, organizovana u vidu zasebnog IRC kanala za razgovor.

Postoje i brojni dodatni sadržaji, poput obimne kolekcije veza ka Internet prezentacijama o temama iz oblasti histologije i embriologije, a veoma interesantan deo lokacije su rečnici u koje nove pojmove dodaju sami učesnici projekta.

Rukovodilac projekta dr Bajčetić smatra da je još rano za procenu rezultata, ali naglašava da se već mogu sagledati prednosti ovakvog načina edukacije. Konačne ocene će moći da se svedu posle rezultata završnog testa, kao i rezultata s praktičnog i usmenog dela ispita. U planu je da se svi učesnici prate i nakon položenog ispita i da se naredne godine ponovi testiranje, da bi se utvrdio nivo usvojenog znanja.

Za sledeću godinu se planira širenje projekta i na druge katedre Medicinskog fakulteta, ali i na druge medicinske fakultete u zemlji. Naravno, biće organizovan i kurs Reticulum 2006, u kojem će biti primenjena sva iskustva stečena tokom ove godine, a biće uvršteni i neki novi interaktivni sadržaji. Nadamo se da će entuzijazam grupe nastavnika i studenata Medicinskog fakulteta u Beogradu prepoznati nadležna ministarstva i institucije zadužene za razvoj obrazovanja, jer ovaj projekat predstavlja iskorak u budućnost obrazovanja. ■

– Dušan Kovačević

Ukoliko imate pitanja u vezi sa projektom, možete ih postaviti preko e-pošte: milosb@afrodita.rcub.bg.ac.yu